

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Metodicko-pedagogické centrum

Národný projekt

MOŽNOSTI VYUŽITIA HRY S LEGOM NA ROZVOJ KOMPETENCIÍ DIEŤAŤA

Eva Porvazníková

Recenzenti: PaedDr. Katarína Guziová, PhD.
PaedDr. Ivana Rochovská, PhD.

Jazyková úprava: Netto SK, s. r. o.

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum

Rok vydania: 2014

ISBN: 978-80-8052-855-3

ABSTRAKT

PORVAZNÍKOVÁ, Eva: *Možnosti využitia hry s legom na rozvoj kompetencií dieťaťa*

Vo výchovno-vyučovacom procese je nevyhnutné hľadať stále nové cesty výchovy a vzdelávania. Záleží na učiteľovi, akými vhodnými edukačnými aktivitami bude rozvíjať kompetencie dieťaťa. Mal by prispôbovať edukačný proces, odhaliť silné a slabé stránky dieťaťa. Pedagóg má oveľa viac možností riadiť sa individuálnymi potrebami dieťaťa. Je potrebné, aby sa proces rozvíjania kompetencií stal prítlačlivejším, využívajúcim potenciál dieťaťa.

Najprirodzenejšou činnosťou v živote človeka, prostredníctvom ktorej absorbuje do vlastného vedomia obrovské množstvo poznatkov, podnetov a skúseností, je hra. Je prostriedkom, ako dieťa môže vyjadriť vlastné vnútorné pocity, vlastné kompetencie a dať ich najavo okoliu (Podhájecká, 2006).

Hra môže rozvíjať prioritne jednu kompetenciu, ale zámerom učiteľa je, aby sa v hre dieťaťa integrujúco rozvíjali všetky kľúčové kompetencie (Podhájecká, 2008).

Aby hra splnila účel, dieťa pri nej potrebuje prirodzenú podporu a vedenie dospelého, to znamená vyberať hry systematicky a cieľavedome, navzájom ich kombinovať, obmieňať, dopĺňať a poskytnúť pestrosť tém v hrách. Rovnako dôležité je i vyhodnocovať a prispôbovať výber hier.

Neodmysliteľnou súčasťou pri rozvíjaní kompetencií detí je hra so stavebnicou lego. Lego je prínosom pri realizácii edukačných činností v materskej škole. Je jedinečným prostriedkom pomáhajúcim rozvíjať kompetencie dieťaťa formou hry. Rozvíja v každom veku psychickú a fyzickú osobnosť dieťaťa, pomáha dieťaťu porozumieť dnešnému svetu. Deti sa učia poznávať sociálne väzby, ale aj rozdiel medzi dobrom a zlom.

Prvá kapitola sa venuje pojmom hra a kompetencie. Druhá kapitola ponúka krátku históriu lega, jeho prínos, využiteľnosť a nenahraditeľnosť v podmienkach materskej školy.

Príspevok ponúka konkrétne typy konštruovania, postupy, konštrukčné možnosti, návrhy, predlohy, edukačné aktivity. Poukazuje na využiteľnosť stavebnice lego v materskej škole ako alternatívnej didaktickej pomôcky na rozvoj viacerých kompetencií dieťaťa. Zároveň predkladá použiteľnosť v iných oblastiach ako len konštrukčných, jeho variabilitu a nekonečné možnosti v praxi učiteľky materskej školy.

Nechýbajú ani postrehy a skúsenosti z praxe. Lego je prínosom pri realizácii edukačných činností v materskej škole. Je jedinečným a ideálnym prostriedkom pomáhajúcim rozvíjať kompetencie dieťaťa formou hry. Rozvíja v každom veku psychickú a fyzickú osobnosť dieťaťa, pomáha dieťaťu porozumieť dnešnému svetu. Ovplyvňuje rozvoj jemnej motoriky, pozornosti,

vytrvalosti, fantázie a tvorivosti. Hra s legom by mala byť súčasťou každej realizovanej edukačnej činnosti v rámci organizačných foriem zaradených v priebehu dňa v materskej škole. Multifunkčnosť lega pomáha pri rozvíjaní dieťaťa, ale i pedagóga a rodiča.

Aby dieťa mohlo tvorivo pracovať a rozvíjať kompetencie, musí byť kompetentný i jeho pedagóg, musí poznať kvalitu a potenciál stavebnice lego.

Považujem ho za jednu z dôležitých prostriedkov úspešnej a kreatívnej predprimárnej edukácie na rozvoj kompetencií detí.

Kľúčové slová: lego, dieťa, hra, kompetencie, tvorivosť

OBSAH

Úvod	3
1 KOMPETENCIE	4
1.1 Kompetencie v predškolskom veku	5
1.2 Hra dieťaťa v predškolskom veku.....	8
2 LEGO V MATERSKEJ ŠKOLE	10
2.1 História lega.....	12
2.2 Zoznámenie sa s legom	13
3 NÁMETY A NÁVRHY	16
3.1 Ukážky edukačných aktivít	18
Záver	32
Zoznam použitej literatúry	33
Prílohy (fotodokumentácia edukačných aktivít)	34

ÚVOD

Publikácia poukazuje na využiteľnosť stavebnice lego v materskej škole ako alternatívnej didaktickej pomôcky na rozvoj viacerých kompetencií dieťaťa.

Materské školy prešli v uplynulom období mnohými zmenami, ktorých prvotným zámerom je prispieť k zvýšeniu kvality predprimárneho vzdelávania.

Vo výchovno-vyučovacom procese je nevyhnutné hľadať stále nové cesty výchovy a vzdelávania. Záleží na pedagógovi, akými vhodnými edukačnými aktivitami bude rozvíjať kompetencie dieťaťa. Mal by odhaliť silné a slabé stránky dieťaťa a prispôbovať edukačný proces.

Učiteľ má oveľa viac možností riadiť sa individuálnymi potrebami dieťaťa. Je potrebné, aby sa proces rozvíjania kompetencií stal príťažlivejším, využívajúci potenciál dieťaťa.

Najprirodzenejšou činnosťou v živote dieťaťa, prostredníctvom ktorej absorbuje do vlastného vedomia obrovské množstvo poznatkov, podnetov a skúseností, je hra. Je prostriedkom, ako dieťa môže vyjadriť vlastné vnútorné pocity, vlastné kompetencie a dať ich najavo okoliu (Podhájecká, 2006).

Hra môže rozvíjať prioritne jednu kompetenciu, ale zámerom učiteľa je, aby sa v hre dieťaťa integrujúco rozvíjali všetky kľúčové kompetencie (Podhájecká, 2008).

Aby hra priniesla svoj účel, dieťa pri nej potrebuje prirodzenú podporu a vedenie dospelého. Znamená to vyberať hry systematicky a cieľavedome, navzájom ich kombinovať, obmieňať, dopĺňať a poskytnúť pestrosť tém v hrách. Rovnako dôležité je i vyhodnocovať a prispôbovať výber hier.

Neodmysliteľnou súčasťou pri rozvíjaní kompetencií detí je hra so stavebnicou lego. Lego je prínosom pri realizácii edukačných činností v materskej škole. Je jedinečným prostriedkom pomáhajúcim rozvíjať kompetencie dieťaťa formou hry.

Rozvíja v každom veku psychickú a fyzickú osobnosť dieťaťa, hrou s legom mu pomáha porozumieť dnešnému svetu. Deti sa učia poznávať sociálne väzby, ale aj rozdiel medzi dobrom a zlom.

Prvá kapitola publikácie sa venuje pojmom hra a kompetencie. Druhá kapitola ponúka krátku históriu stavebnice lego, jej prínos, využiteľnosť a nenahraditeľnosť v podmienkach materskej školy. Nechýbajú ani konkrétne námety, postupy, konštrukčné možnosti, predlohy, edukačné aktivity, ale i vlastné skúsenosti, nápady, rady a postrehy.

Zároveň predkladám využiteľnosť lega Dacta a lega Duplo v iných oblastiach ako konštrukčných. Poukazujem na jeho variabilitu a nekonečné možnosti v praxi učiteľky materskej školy, pretože môže byť súčasťou každej realizovanej edukačnej činnosti v rámci organizačných foriem zaradených v priebehu dňa v materskej škole. Multifunkčnosť lega pomáha pri rozvíjaní kompetencií nielen dieťaťa, ale i pedagóga a rodiča.

1 KOMPETENCIE

Pojem kompetencia sa používa v odbornom i v bežnom jazyku a jeho význam nie je jednoznačný. Ako synonymá pojmu kompetencia sa zvyknú používať pojmy schopnosť, zručnosť, spôsobilosť, efektívnosť, kapacita, požadovaná kvalita a ďalšie.

Za kompetentného v určitej oblasti sa považuje človek, ktorý má schopnosti, motiváciu, zručnosti robiť kvalitne to, čo sa v príslušnej oblasti robiť vyžaduje. Pojem kompetencia sa vzťahuje na jedincov, sociálne skupiny a inštitúcie, ak tieto úspešne dosahujú ciele a plnia požiadavky kladené na ne okolitým prostredím. Pretože školy pripravujú každé dieťa, žiaka a študenta na riešenie budúcich životných úloh, je potrebné zamerať sa na kompetenciu ako vlastnosť jedinca (Turek, 2003).

Weinert (OECD, 2001), ktorý analyzoval rôzne definície kompetencií, našiel ich spoločnú charakteristiku – interpretáciu kompetencie ako špeciálneho systému schopností, vedomostí a zručností, ktoré sú nevyhnutné alebo dostačujúce na dosiahnutie určitého cieľa.

Podľa tohto autora (OECD, 2001) kompetencia nevyjadruje trvalý stav, ale má procesuálny charakter. Úroveň jej rozvinutia sa prejaví až v praxi, v činnosti jednotlivca (v rôznych kontextoch), inak má len latentný charakter a možno ju len predpokladať.

S vývinovou úrovňou detí a žiakov vzhľadom na vek a individuálne rozvojové možnosti súvisí závažné tvrdenie Průchu (2005), ktorý predpokladá, že každá kompetencia bude vyjadrená ako údaj o spôsobilosti k určitej činnosti. Túto spôsobilosť je možné definovať ako schopnosť uskutočniť činnosti na stanovenej úrovni.

V Konceptii rozvoja výchovy a vzdelávania v Slovenskej republike na najbližších 15 – 20 rokov (projekt Milénium) sa trojica autorov Rosa – Zelina – Turek prikláňa k názoru viacerých autorov a definujú kompetencie zhodne s nimi ako spôsobilosť človeka preukázať vedomosti, zručnosti, schopnosti v praktickej činnosti (Milénium, 2002).

Do hĺbky skúmali charakteristiky kompetencie, podľa ktorých kompetencia:

- má činnostný charakter:
 - formuje sa na základe osobnej praktickej skúsenosti a činnosti a zároveň je pripravená realizovať sa v praxi,
- je komplexným celkom:
 - obsahuje v sebe vedomosti, zručnosti, postoje a ďalšie zložky, ktoré boli doteraz vnímané viac samostatne,

- má procesuálny charakter:
 - nevyjadruje trvalý stav, ale mení kvalitu počas celého života,
 - nezastaráva ako poznatky, ale má schopnosť stále sa rozvíjať (preto môže byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility),
- je dynamická a rozvinutá na rôznej úrovni:
 - ako plánovaný cieľový stav je ideálnou kompetenciou napĺňajúcou určitý štandard,
 - počas procesu osvojovania a v jeho závere existuje v latentnej podobe, možno ju len predpokladať,
 - keď je uplatnená v učebnej alebo životnej situácii, stane sa reálnou kompetenciou a znovu môže byť rozvinutá v rôznej miere,
- je predpokladom na výkon subjektu v určitej oblasti činnosti:
 - je výsledkom formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania (ŠPÚ, 2005).
 -

1.1 Kompetencie v predškolskom veku

Špecificky vo vzťahu k osobnosti dieťaťa predškolského veku, ako aj vo vzťahu k predprimárnemu vzdelávaniu sa kľúčovými kompetenciami zaoberali viacerí autori. Z veľkého množstva názorov na kľúčové kompetencie dieťaťa v predškolskom veku vyberáme len niektoré.

Podľa Koťátkovej (2000) termín kompetencia má dve základné súčasti – spôsobilosť pre právomoc a spôsobilosť pre zodpovednosť. Právomoc je teda, veľmi zjednodušene povedané, čo dieťa chce a potrebuje a zodpovednosť, čo by malo alebo dokonca musí prijať a zvládnuť.

Autorka sa hlbšie venovala problematike kompetencií dieťaťa predškolského veku a ich súvislosťou – so sebapoňatím a sebauplatnením dieťaťa, jeho socializáciou, interakciou a komunikáciou.

Pozornosť sústredila, okrem už uvedeného teoretického vymedzenia pojmu kompetencie, na utváranie sociálne orientovaných kompetencií v materskej škole.

Konkrétne podmienky na utváranie kompetencií dieťaťa vzťahujúcich sa k sebapoňatiu a sebahodnoteniu (Koťátková, 2000):

- umožniť dieťaťu stretávať sa s vrstovníkmi,
- dopriať dieťaťu tvorivo sa realizovať v súlade s jeho prežívaním a záujmami,

- získavať dieťa pre činnosti s deťmi, a tak mu umožniť objavovať svoju rolu dieťaťa a pozíciu v skupine,
- dávať priestor dieťaťu vyjadriť svoje pocity, rozumieť jeho emocionálnym stavom ako súčasťi detského chápania a prežívania sveta,
- dovoliť dieťaťu vyjadriť súhlas a nespokojnosť samo so sebou, nezľahčovať jeho prežívanie kategorickým hodnotením z pohľadu dospelého,
- nechať dieťa prejsť sa a pomáhať nájsť jeho prirodzené schopnosti a nadania, citlivo ich rozvíjať podľa detského záujmu a možností,
- nechať dieťa niesť určitú zodpovednosť za svoje činy, neriešiť všetko za neho,
- dopĺňať a vytvárať rovnováhu pozitívnych a negatívnych ohlasov na detské správanie.

Vo vzťahu k otázke, ako kompetencie vznikajú, Smolíková (2006) konštatuje, že hlavným znakom kompetencií je ich väzba k činnosti či k praktickému výkonu, a to vo dvoch smeroch, resp. fázach: určitá činnosť či praktický výkon stoja na začiatku procesu utvárania kompetencie a tiež na jeho konci – kompetenciu získavame len činnosťou, zážitkom, vlastnou aktivitou a praxou, a preto ju môžeme tiež v praxi ľahšie uplatniť.

Autorka ďalej uvádza, že kompetenciu nemožno jednoducho odovzdať. Jedinec ju nemôže získať tým, že o nej počuje. Kompetencia vzniká prepájaním celého radu poznatkov, vedomostí, zručností a schopností, postojov a hodnôt. Postupne na seba nadväzujú, splietajú sa, čím sa celý komplex zdokonaľuje, stáva sa síce zložitejší, ale tiež lepšie uplatniteľný a použiteľný v celom rade ďalších situácií (na rozdiel od jednoduchých a izolovaných zručností a poznatkov).

Čím viac je tento komplex využívaný, tým viac sa zdokonaľuje a tým univerzálnejšie ho možno využiť (Smolíková, 2006). Vzhľadom na celostný rozvoj osobnosti dieťaťa sa možno prikloniť ku komplexnejšej definícii, v ktorej sa odrážajú súhrnne všetky aspekty tohto pojmu aj napriek tomu, že definícia bola vytvorená vo všeobecnej polohe, nie špeciálne vo vzťahu k predškolskému veku.

Kompetencia sa vytvára ako kombinácia vzájomne prepojených poznávacích a praktických zručností, vedomostí, motivácií, hodnotových orientácií, prístupov, emócií a ďalších sociálnych aj osobnostných zložiek, ktoré sa môžu mobilizovať do efektívnej aktivity. Kompetencie sa prejavujú (t. j. môžu byť pozorovateľné) iba pri činnosti jednotlivca v rôznych situáciách a v rôznych kontextoch. (Rosa, interný materiál projektu KEGA, 2003).

Kompetencie:

- majú činnostný charakter,
- majú procesualný charakter,

- sú pozorovateľné v činnosti.

V Štátnom vzdelávacom programe (ŠVP) ISCED 0 – pre predprimárne vzdelávanie sú vymedzené nasledujúce kompetencie (HAUSER J., 2008. Štátny vzdelávací program ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie):

- psychomotorické kompetencie,
- osobnostné (intrapersonálne kompetencie),
- základy sebauvedomenia,
- základy angažovanosti,
- sociálne (interpersonálne) kompetencie,
- komunikatívne kompetencie,
- kognitívne kompetencie,
 - základy riešenia problémov,
 - základy kritického myslenia,
 - základy tvorivého myslenia,
- učebné kompetencie,
- informačné kompetencie.

Uvedené členenie kompetencií sa opiera najmä o štruktúrovanie podľa Tureka (2003). Všetky druhy kompetencií sú rovnocenné, žiadne z nich nie sú nadradené ďalším. Kompetencie vymedzené v jednotlivých druhoch kompetencií v Profile absolventa – vzdelanostnom modeli absolventa predprimárneho stupňa v ŠVP ISCED 0 sú pozorovateľné, a tým aj identifikovateľné vo výchovno-vzdelávacích činnostiach. Každý profesionál musí rátať s faktom, že vzhľadom na interindividuálne rozdiely medzi deťmi môžu byť kompetencie zaznamenané u jednotlivých detí v rôznom čase (nielen vo vzťahu k rôznemu fyzickému veku detí). Kým sa konkrétna kompetencia (spôsobilosť) neobjaví v činnosti dieťaťa, nemôžeme hovoriť o jej dosiahnutí. Vymedzenie kompetencií nemá len čisto teoretický, príp. odborný-metodický ráz, ale tým, že daná kompetencia je pozorovateľná v činnosti, bezprostredne sa viaže na úroveň jej dosiahnutia v rôzne obsahovo zameranej činnosti (aj kognitívne a učebné kompetencie sa prejavujú v činnosti). Všetky vymedzené kompetencie sa spájajú s konkrétnou mierou progresu vo vývine osobnosti dieťaťa predškolského veku.

Podľa Podhájeckej (2008) kľúčové spôsobilosti dieťaťa predškolského veku sú multifunkčné a vzájomne sa prelínajú. K ich rozvíjaniu prispievajú:

- výchovno-vzdelávací obsah edukácie,
- zásady edukácie,
- metódy edukácie a v rámci nich rozsah používania edukačných hier,
- podnetné sociálno-emočné prostredie školy,
- organizačné formy edukácie,
- programové hrové aktivity ako edukačný prostriedok uskutočňovaný v materskej škole i mimo nej,
- kvalifikácia a počet pedagogických pracovníkov, počet detí na jedného učiteľa,
- materiálno-technické vybavenie školy.

Možno súhlasiť s uvedenými podmienkami utvárania kľúčových kompetencií, ako aj s tvrdením, že úroveň kompetencií dieťaťa je rozhodujúcim faktorom pre definovanie predškolskej edukácie, jej úloh a cieľov. Zároveň je aj kritériom merajúcim jej úspešnosť (Podhájecká, 2008).

Súbor kompetencií slúži pre učiteľov, aby vedeli, kam majú smerovať svoje pedagogické pôsobenie prostredníctvom cieľavedomej, zmysluplnej a rozvojových možností detí primeranej výchovno-vzdelávacej činnosti.

Na to, aby deti získali kompetencie (spôsobilosti), je žiaduca najmä zásadná zmena obsahu a spôsobu vzdelávania, metód a edukačných stratégií smerom k participatívne, interaktívne a zážitkové učenie, ktoré je založené na skúsenosti a prepojené so životom.

1.2 Hra dieťaťa v predškolskom veku

Pojem hry vymedzujú viacerí autori. Všeobecne prijateľnou je definícia hry od autorov Prucha – Walterová – Mareš (2003). Charakterizujú hru ako formu činnosti, ktorá sa líši od práce aj od učenia. Hra má podľa nich viacero aspektov – poznávací, precvičovací, emocionálny, pohybový, motivačný, tvorivý, fantazijný, sociálny, rekreačný, terapeutický.

Za syntetické vyjadrenie definície možno považovať aj nasledujúcu definíciu: hra predstavuje v živote dieťaťa najprirodzenejšiu činnosť, prostredníctvom ktorej absorbuje do vlastného vedomia obrovské množstvo poznatkov, podnetov, skúseností. Je informačnou bránou do duše dieťaťa, ktorá mu dokáže sprostredkovať prísun vnemov, pocitov, impulzov, ktorá ich dokáže transformovať do chápatelnej podoby a pomôže ich pretvoriť na vedomosti. Hra je súčasne

prostriedkom, ako dieťa môže vyjadriť vlastné vnútorné pocity, vlastné kompetencie, dať ich najavo okoliu (Podhájecká, 2006).

Hra je veľmi zložitý jav pre dynamickosť, premenlivosť a nevyčerpatelný obsah skúmania. Hra dieťaťa v predškolskom veku sa vyznačuje:

- spontánnosťou,
- samoučelnosťou – motívom hry nie je výsledok, ale samotný proces hry,
- symbolickosťou – dieťa v hre predvádza také úkony, ktoré vyabstrahovalo zo skutočnej činnosti dospelých,
- tvorivosťou.

Ak sa podarí predškolské obdobie uskutočňovať charakteristickou a hlavnou činnosťou dieťaťa, ktorou je hra, je edukácia dieťaťa najúčinnnejšia a najefektívnejšia. Hra má byť podporovaná, zdôrazňovaná, uplatňovaná a využívaná v edukačnom procese materskej školy učiteľkou pri nadobúdaní kompetencií dieťaťa, a tak naplniť cieľ: podporiť vzťah dieťaťa k poznávaniu a učeniu hrou.

Súčasťou denného poriadku sú hry a hrové činnosti. Sú spontánne alebo učiteľkou navodzované hry a hrové aktivity detí. Súčasťou hier a hrových aktivít sú vopred plánované edukačné aktivity. Hry a hrové činnosti sa môžu v rámci zostavovania denného poriadku zaradiť aj 2- až 3-krát v dopoludňajších a odpoľudňajších hodinách.

Hra môže rozvíjať prioritne jednu kompetenciu, ale zámerom učiteľa je, aby sa v hre dieťaťa integrujúco rozvíjali všetky kľúčové kompetencie (Podhájecká, 2008). To znamená vyberať hry systematicky a cieľavedome, navzájom ich kombinovať, obmieňať, dopĺňať a poskytovať pestrosť tém v hrách. Rovnako dôležité je i vyhodnocovať a prispôbovať výber hier. Aby hra priniesla svoj účel, dieťa pri nej potrebuje prirodzenú podporu a vedenie dospelého.

Z hľadiska vytvárania podmienok deťom na hru spolu s rešpektovaním vývinových osobitostí dieťaťa predškolského veku treba umožniť výber hier deťom v ktoromkoľvek čase, vo všetkých organizačných formách dňa, vzhľadom na ich prirodzenú potrebu hrať sa, túžbu po činnosti a po poznaní skutočnosti hrou.

Neodmysliteľnou súčasťou pri rozvíjaní kompetencií detí je hra so stavebnicou Je lego.

2 LEGO V MATERSKEJ ŠKOLE

Vo výchovno-vyučovacom procese je nevyhnutné hľadať stále nové cesty výchovy a vzdelávania. Záleží na učiteľovi, akými vhodnými edukačnými aktivitami bude rozvíjať kompetencie dieťaťa. Mal by prispôbovať edukačný proces, odhaliť silné a slabé stránky dieťaťa. Pedagóg má oveľa viac možností riadiť sa individuálnymi potrebami dieťaťa.

Je potrebné, aby sa proces rozvíjania kompetencií stal prítlačivejším, využívajúci potenciál dieťaťa. „Možno to dosiahnuť iba premysleným pôsobením, pri rešpektovaní individuality dieťaťa. Cieľom nie je to, aby boli všetky deti rovnaké a rovnako sa správali, ale aby pri každej odlišnosti svojich predpokladov a pováh v živote boli úspešné a šťastné.“ (Opravilová, E.)

LEGO je pre dieťa zaujímavé, pretože pri hre s ním okamžite funguje spätná väzba OKO – MOZOG – RUKA. Ak dieťa nie je spokojné s tým, čo vytvorilo, ak sa mu daný model nepáči, prerába ho. Dieťa je posadnuté ideou vytvoriť niečo významné. Keď si z lega niečo postaví, rozpráva sa o tom, čo vytvorilo, oživuje tento model. Prostredníctvom hry sa zmocňuje sveta dospelých, približuje sa mu. Hra s legom rozvíja kompetencie dieťaťa.

- ČO POVIEM – ZABUDNEM
- ČO POČUJEM – ZABUDNEM
- ČO POSTAVÍM – TO MI OSTANE

Učebná pomôcka lego má vo výchovno-vzdelávacom procese nasledujúci prínos (Griščíková):

Prínos pre dieťa:

- motivuje ho k rôznym aktivitám,
- rozvíja jeho kreativitu, fantáziu, predstavivosť,
- podporuje proces socializácie samotného jedinca, ale aj celého kolektívu,
- rozvíja jeho kognitívizáciu,
- podporuje jeho emocionalizáciu,
- rozvíja hodnotové smerovanie, učí ho hodnotiť, teda rozvíjať axiologizáciu jedinca,
- podporuje jeho sebavedomie.

Prínos pre učiteľa:

- konkrétne a praktické zoznámenie so súčasným trendom vzdelávania vo svete,
- zoznámenie s tematickým prístupom vo vyučovaní,
- lepšie poznanie dieťaťa,

- spestrenie, zefektívnenie a obohatenie vyučovacieho procesu,
- možnosť prezentovať základné technické princípy a matematické pojmy,
- možnosť prezentovať technologické princípy,
- možnosť prezentovať vzťahy na rôznych úrovniach sociálneho prostredia.

Prínos pre dieťa a učiteľa:

- uvoľňuje atmosféru,
- relaxačné a terapeutické momenty,
- učiteľ si buduje s deťmi vzájomnú dôveru,
- vymodelovanie prostredia,
- simulácia prostredia (napodobňovanie),
- učiteľ a dieťa sú partneri,
- učenie prostredníctvom riešenia problému.

Maťasová (1991) odporučila prvé kroky s legom v tomto poradí:

- pozorovanie a oboznámenie sa so stavebnicou,
- konštruovanie podľa predlohy,
- konštruovanie na tému,
- voľné konštruovanie.

Stavebnicu LEGO môžeme rozdeliť do týchto sérií: LEGO PRIMO, LEGO DUPLO, LEGO BASIC, LEGO BELVILLE, LEGO SCALA, LEGO SYSTÉM, LEGO EXPLORE, LEGO TECHNIC, LEGO PRUŽNÉ TEHLY.

Ak chceme deti vhodne podporovať v tom, aby sa veľa, rôznorodo a sebamotivujúco hrali, je dôležité, aby sme sa zaujímali aj o to, čím sa deti zaoberajú. Je potrebné, aby sme sa s deťmi hrali, ale aby sme neboli vedúcimi hry. Existujú dve formy hry s legom, ktoré obzvlášť a rôznorodo podnecujú vývin detí: konštrukčné hry a rolové hry. Armin Krenz hovorí: lego kocky sú ideálne, lebo ponúkajú zároveň a rovnocenne konštrukčné a rolové hry. Hovorí, že je poľutovaniahodné, že mnohé detské izby dnes vyzerajú ako obchodné domy s rôznymi, celkom odlišnými skupinami tovaru a že sa ich obyvatel'/ dieťa/ v tej nekonečnej, neprehľadnej spleti podnetov nakoniec predsa len nudí.

Profesor Krenz radí, aby sme zotrvali pri legu – hrovej forme, ktorá má veľkú variabilitu. Deti pochopia skutočnosti oveľa ľahšie, keď ich môžu realizovať aj pohybom. Ak deti hrajú v hrách

situácie z každodenného života, učia sa pri tom ľahšie spracovávať nepríjemnosti a intenzívnejšie prežívať to, čo je dôležité. Okrem toho sa oveľa rýchlejšie zapoja do nových požiadaviek a aktívne sa zúčastnia na skutočnostiach každodenného života, ktoré ich obklopujú. Takto redukujú stres. Lego by nemalo chýbať v žiadnej materskej škole.

Lego rozvíja všetky kompetencie dieťaťa. Dovoľm si tvrdiť, že rozvíja i kompetencie učiteľky, a to hlavne hrovú kompetenciu, ktorá vyžaduje pochopiť hru dieťaťa, pochopiť, ako sa hrať, učiť deti hrať sa, zabezpečiť systematickosť v plánovaní, realizovaní a hodnotení hry.

Hra s legom pomáha deťom rozumieť dnešnému svetu. Učí ich poznávať sociálne väzby, ale aj rozdiel medzi dobrom a zlom.

2.1 História lega

Význam slova **LEGG GODT = LEGO** (hraj sa dobre)

V latinčine – prichádzanie dobrej pohody

V roku 1932 založil firmu na výrobu vtedy ešte drevených hračiek Ole Kirk Christiansen z mestečka Billund v Dánsku. Názov spoločnosti LEGO vznikol v roku 1934 z dvoch dánskych slov (Leg godt – hraj sa dobre). Úspech drevenej stavebnice bol mimoriadny. V roku 1944 presadil Kirkov syn Godtfred Christiansen výrobu stavebnice z plastu. Najskôr sa vyrábali iba hrubšie skladačky a až v roku 1949 sa začínajú vyrábať aj tenké tretinové plátky. Systém automaticky viazaných kociek, ako ich poznáme v dnešnej podobe, sa vyvinul až o desať rokov neskôr. Do roku 1958 neboli všetky dieliky prepojitelné. V roku 1960 bola z dôvodu zničenia skladu pri požari úplne zrušená výroba drevených hračiek. Na výrobu lego kociek sa od roku 1964 používa nový materiál ABS (acrylnitrile butadiene styrene) vyznačujúci sa farebnou stálosťou a tvrdosťou. Dovtedy sa kocky predávali iba v štyroch rôznych farbách.

Továreň na výrobu lega sídli v meste Billund. V samom centre tohto mesta bol v roku 1968 otvorený zábavný park – LEGOLAND (prvý a najoriginálnejší). Desať rokov po jeho vzniku sa do vedenia firmy dostáva tretia generácia tvorcu lego kociek. Firma sa rozrástla po celom svete a od roku 1983, keď vznikla lego Duplo kocka, lego stavebnicový systém pokrýva prakticky celé rozpätie detského veku.

Spoločnosť LEGO kladie dôraz na kvalitu. Jednotlivé dieliky sa vyrábajú vstrekaním do foriem cez tenké ihly s presnosťou na štyri tisíciny milimetra. Za základný dielik sa považuje ten, ktorý má 2 x 4 výbežky. Z dvoch takýchto dielikov možno vytvoriť až 24 konštrukčných kombinácií. Zo šiestich až 102 981 500 kombinácií, z čoho vyplýva obrovský kombinačný potenciál lega. Skladačky sú pútavé nielen svojím tvarom, ale aj rôznymi farbami. Materiál je pevný, farba stála, preto si lego zachováva dlhé roky pôvodnú kvalitu. Anglická asociácia hračiek vymenovala lego

kocku v roku 2000 „HRAČKOU STOROČIA“. Je maximálne kreatívne a pomáha rozvíjať detskú fantáziu, vytrvalosť, zručnosť, ponúka nekonečne veľa možností.

Niektoré informácie a zaujímavosti o stavebnici lego:

- na našej planéte bolo doteraz vyrobených toľko lego kociek, že ich na každého človeka pripadne 70,
- deti na celom svete trávajú približne 5 miliárd hodín ročne hrou s lego kockami,
- pomocou šiestich lego kociek 2 x 4 je možné vytvoriť približne 103 miliónov rôznych kombinácií,
- ak by sa na seba naskladalo 40 miliárd kociek lega, postavená veža by dosiahla na Mesiac,
- každých sedem sekúnd sa na svete predá jedna lego stavebnica,
- lego v Kladne funguje od roku 2000 a v súčasnosti zamestnáva okolo 1 500 ľudí,
- podľa štatistiky sa najviac s legom hrajú holandské deti,
- 92 % rodín v Holandsku a 82 % rodín v Dánsku vlastní lego,
- počet ľudí, ktorí sa hrajú alebo sa hrali s legom, sa blíži k 300 miliónom,
- každý rok strávia európske deti skoro 5 miliárd hodín hraním so stavebnicou lego,
- billundský zábavný park LEGOLAND od roku 1968 navštívilo viac ako 18 miliónov ľudí.

2.2 Zoznámenie sa s legom

Tak ako vedec potrebuje vzorce, aj deti potrebujú prostriedky na vyjadrenie svojich myšlienok. So stavebnicou lego sa dieťa môže naučiť vyjadrovať svoje myšlienky, pocity, ale používať aj fantáziu. Lego poskytuje príležitosť tvoriť a zároveň inšpiruje k riešeniu problémov.

Zoznámenie sa s kockami a dielikmi lega Dacta a lega Duplo, ich farbou, tvarom, veľkosťou, tvrdosťou, zvukom (obrázky 1, 2).

Pomenovanie jednotlivých častí deťmi (My máme svoje mená, dáme ich aj našim kockám. Keď si niekto od nás bude prosiť niektorý dielik, aby sme vedeli ktorý), napríklad: štvorka, šestka, vejárik, sklíčko, tehlička, panáčik, rámik, šarkan, podložka a tak ďalej.

Pri prvom stretnutí necháme deťom dostatočne dlhý čas samostatne tvoriť podľa vlastnej fantázie. Podporujeme „nezmyselnosť“, aby deti experimentovali s dielikmi, skúšali ich spojenia, variabilitu, aby navzájom komunikovali svoje prvé „objavy“, manipulovali, porovnávali a objavovali každý podľa svojho vlastného tempa a potrieb.

Postreh: Pri skončení aktivity som deťom povedala: „Joj, som ja ale neporiadnica, pozrite sa. Kocku som si dala do vrecka, a nie späť do škatule. Pozrite sa, či ste sa aj vy nepomýlili, niektoré kocky aj samy skáču do vrecka.“ Deti si pozerali aj navzájom a kontrolovali sa. Výkonový štandard (pri každej aktivite): zachovať v pracovných a technických činnostiach návyky ohľadom poriadku a čistoty.

Niekoľko rád a odporúčaní:

- Pri prvom stretnutí s legom poskytneme deťom dostatok času na to, aby sa oboznámili so všetkými prvkami a konštrukčnými možnosťami.
- Nezabúdajme, že každé dieťa má individuálne tempo a potreby.
- Poskytneme deťom množstvo motivujúcich zážitkov, podnetov a tém týkajúcich sa každodenného života.
- Experimentujme s novými inovatívnymi metódami a variabilným využitím lega.
- Umožnime všetkým deťom účasť na hre s legom, pričom nezabúdajme, že aj prizerajúce sa dieťa môže byť účastníkom hry a potenciálnym spoluvorcom, spoluriešiteľom.
- Nepodceňujme možnosti a hranice detskej fantázie, tvorivosti a kompetencie riešiť a vyriešiť problém.
- Využívajme naše vedomosti o deťoch a naďalej ich rozvíjajme, aby sme deťom boli stále rovnocenným partnerom.
- Mladšej vekovej kategórii ponúkneme lego Duplo, ktoré je pre tieto deti vhodnejšie. Má väčšie diely, je dobre uchopiteľné.
- Lego Dacta je pre staršie vekové kategórie, ale po odobratí menších dielikov (z dôvodu bezpečnosti) ho môžeme ponúknuť aj mladšej vekovej kategórii.
- Jednotlivé zostavy sa dajú spolu kombinovať a spájať.
- Lego je výborná stavebnica pri adaptácii detí do materskej školy.
- Ponúknime dieťaťu, aby si dielo dotváralo, prerábalo aj niekoľko týždňov (podľa potreby), tak podporujeme a rozvíjame základy vytrvalosti a trpezlivosti.
- Ukladajme lego spolu, lebo tak sa prirodzene začínajú rozvíjať pracovné návyky.
- Podporujme spoločné stavby, lebo rozvíjame kamarátske vzťahy.
- Nechajme dieťaťu jeho nekonečnú fantáziu a kreativitu pri využití lega na iné ako konštrukčné modely (dielik použije ako náhradu mobilu, hranolčekov, podpätkov na vysokých topánkach, rytmický nástroj, výtvarnú pomôcku...)

- Využime lego postavičky pri kresbe postavy. Najprv postavu postavíme (jednotlivé časti tela, ktoré dieťa samostatne pripojí) a potom kreslí. Môže to byť aj postava v pohybe, sedieť (obrázky 22, 26).

Aby dieťa mohlo stále tvoriť a rozvíjať svoje kompetencie, musí byť tvorivý a kompetentný aj učiteľ. Musí poznať potenciál a využitie lega, hľadať nové metódy a spôsoby využitia tejto stavebnice.

3 NÁMETY A NÁVRHY

Plošné stavanie (obrázok 3)

Model nezasahuje do priestoru a dieliky sú zapájané v jednej rovine. Pri tomto konštruovaní dieťa používa predlohu v skutočnej veľkosti kociek a samo sa kontroluje „ prikladaním“ počas celého tvorenia modelu. Musí správne voliť veľkosť, farbu, tvar.

Cieľ: Zhotoviť výtvary zo skladačiek a stavebníc z rôznorodého materiálu postupne od väčších dielcov až po drobné dieliky podľa vlastnej fantázie a podľa predlohy (učebné, kognitívne, osobnostné kompetencie).

Odporúčanie: Plošné stavanie využívame aj pri kresbe.

Konštruovanie s predlohou (obrázky 4, 5, 6)

Je vhodné na získavanie skúseností s rôznymi druhmi konštruovania. Dieťa skúma tieto vzory a sú mu inšpiráciou pre svoj budúci model. Stavia model presne podľa predlohy. Sú na nej rozkreslené dieliky v presnom počte a v skutočnej veľkosti, takže dieťa vyhľadáva zodpovedajúci dielik, zároveň si ho môže priložiť, a tak sa presvedčiť o správnosti výberu. Rovnako týmto spôsobom sa u neho vytvára kompetencia orientovať sa v návode modelu samostatným skúmaním predlohy.

Odporúčanie: Predlohy volíme podľa individuality dieťaťa a podľa náročnosti. Záleží na učiteľke, aby prichádzala s novými predlohami. 5- až 6-ročné deti si môžu predlohu už vytvárať samostatne. Vedia odkresľovať dieliky, poznajú farby a orientujú sa v číselnom rade.

Konštruovanie podľa zhotoveného modelu

Dieťa rovnako vyhľadáva konkrétne dieliky a prirovnávaním so zhotoveným modelom, ktorý mu robí predlohu, konštruuje nový model. Podstatné je, aby bola dodržaná farba, tvar a veľkosť dielikov, ich rozmiestnenie na ploche či v priestore...

Trojrozmerné stavanie

Modely sú stavané výraznejšie do priestoru. Pri konštruovaní dieťa používa predlohu, ale je to náročnejšie. Kontroluje sa len pohľadom. Rovnako musí správne voliť farbu, tvar, veľkosť. Cieľ: Zhotoviť výtvary zo skladačiek a stavebníc z rôzneho materiálu postupne od väčších dielcov až podrobné dieliky podľa vlastnej fantázie alebo predlohy.

Konštruovanie na tému

Téma vyjadruje veľmi široký okruh, množstvo podnetov z okolitého sveta, ktorý si deti môžu vybrať. Pri motivácii detí k stavbe na spoločnú tému využívame Obsahové celky školského vzdelávacieho programu z konkrétnej materskej školy. Pri edukačných aktivitách na určitú

konkrétnu tému sú vhodné i modely LEGO DUPLO, zvlášť pri mladšej vekovej kategórii a pri kombinácii jednotlivých modelov, skladačiek, hračiek i odpadového materiálu. Na vytvorenie tvorivej a motivujúcej atmosféry pri LEGU pôsobím na:

- CITY: „Som veľmi milo prekvapená...“
- ROZUM: „Premysli si, či to bude dobré, či to nespadne...“
- FANTÁZIU: „Predstav si...“
- DÔVERU: „Som presvedčená, že to dokážeš...“
- VÔĽU: „To zvládneš, isto ti to pôjde.“
„Som veľmi prekvapená a spokojná...“

Odporúčanie: Pri konštruovaní na tému nechajme priestor na potreby a želania detí. Práve ony prichádzajú na úžasné témy. Nezabúdajme na rozprávky (obrázky 16, 17, 18), ročné obdobia (obrázky 11, 12, 13, 14, 20, 21, 25), ľudové tradície (obrázok 19), sviatky (obrázok 15), improvizácie (obrázok 37). Poskytnime deťom dostatok dielikov lega, odpadového materiálu a rôzne iné stavebnice.

Písanie s legom

Dieťa má dostatočné množstvo rovnako veľkých dielikov na kôpke. Pred seba položí toľko dielikov, koľko počuje slov. Napr. VODA – 1 dielik, SLNKO, DOM – 2 dieliky. Aktivita je vhodná pre 5- až 6-ročné dieťa, ktoré vie rytmizovať slová pomocou tleskania, je náročnejšia. Rytmizovať môže i s dielikmi lega. Dieťa rozdelí slovo na slabiky a položí dielik podľa jej dĺžky. Napr. MAMA – dva rovnako dlhé dieliky (dvojky), LÚKA – 1 dielik (štvorka), druhý dielik (dvojka).

Lego koberec (obrázok 7)

Dieťa podľa „návrhu vzorky koberca“ presne zapája dieliky na podložku, a to z pravej strany na ľavú od vrchnej časti podložky (základy písania a pravo-ľavej orientácie). Pri tejto aktivite môžu spolupracovať aj dvaja: jeden vyhľadáva konkrétne dieliky podľa veľkosti a farby, druhý zapája na podložku (medziludské vzťahy a spolupráca). Ak pravidelne a správne zapája dieliky a pokryje celú plochu, vznikne určitý „VZOR KOBERCA“.

Kreslenie legom (obrázok 8)

Dieťa musí mať dostatočné množstvo dielikov lega a dostatočne veľký priestor na koberci. Z dielikov tvorí línie ako pri kresbe vykladaním do konkrétneho tvaru (slnko, dom, zemeguľa...). Niektoré deti môžu len vyhľadávať konkrétne farby, niektoré len pozorovať. Vykladať sa dá aj na plochu papiera (orientácia na ploche) a potom môže dieťa výtvar dokresliť podľa vlastnej fantázie.

Maľovanie legom (obrázky 30, 38)

Dieťa má možnosť experimentovať s farbami a dielikmi rôznej veľkosti a rôzneho tvaru. K aktivite má pripravené misky s temperovými farbami, do ktorých močí dieliky lega a otláča ich na výkres, servítku, kartón (rôzny podklad), experimentuje a pozoruje stopu. Rovnako namočí kolieska z lega. Niektoré detaily môže dotvoriť maľbou podľa vlastnej fantázie.

Obkresľovanie lega (obrázok 9)

Dieťa si prikladá dieliky lega na výkres a obkresľuje dieliky. Dieliky môže dať aj pod kancelársky papier a prechádzať pastelkou po papieri. Pozoruje štruktúru a vzniknutú stopu. Aktivita sa dá obmeniť. Dieťa použije plošné stavanie a dotvorí ho kresbou, skombinuje podľa vlastnej fantázie, kreativity.

Legozrkadlo (aktivita vo dvojiciach)

Deti sedia chrbtom, opreté o seba. Pred sebou má každé škatuľku s dielikmi rôznej farby a veľkosti. Presne podľa slovných inštrukcií učiteľky (ale môže to byť aj určené dieťa) vyberú a spájajú jednotlivé dieliky na seba. Na záver spoločne zistíme, či sú zhotovené modely rovnaké alebo sa odlišujú (v čom). Ak pozorne počúvali, musia byť modely rovnaké.

3.1 Ukážky edukačných aktivít**Ukážka edukačnej aktivity č. 1**

Téma: „*Sme kuchárky slávne*“

Veková kategória: 2- až 3-ročné deti

Výkonové štandardy:

- Orientovať sa v priestore (vo vzťahu k vlastnej osobe).
- Priradiť, triediť a usporiadať predmety podľa určitých kritérií (farba, tvar, veľkosť).
- Prejavovať radosť z hry.

Ciele:

- Prezentovať poznanie pri rozoznávaní a pomenúvaní základných farieb.
- Skvalitňovať psychomotorické kompetencie pri pohybe v priestore triedy.
- Podnecovať osobnostné kompetencie pri vyjadrovaní emócií po zažitom úspechu v hre.

Kompetencie:

- psychomotorické – prejavuje túžbu a ochotu pohybovať sa

- osobnostné – správa sa sebaisto v rôznych situáciách
- kognitívne – rieši jednoduché problémové úlohy

Pomôcky: základné kocky z lego Duplo, plastový kôš

Postup:

Pieseň: „Sme kuchárky slávne“. Aké jedlo máte najradšej, čo by ste mi navarili? My si uvaríme farebnú polievku. Stojím uprostred triedy. Do plastového koša vložím farebné kocky z lego Duplo (v štyroch farbách), zamiešam a rýchlym otočením prevrátim kôš nadol. Deti chodia, behajú, poskakujú (podľa dohody) okolo v kruhu. Ja pohybujem košom, „varím“: „Čáry-máry, nech sa z lego polievka spraví,“ poviem farbu, napr. červenú, a odkryjem kôš. Deti sa snažia vyhľadať konkrétnu farbu. Spoločne si skontrolujeme správnosť splnenia úlohy. A ďalej opakujeme. Ak deti behajú, treba podľa potreby zaradiť dychové cvičenie. Relaxácia pri hudbe.

Ukážka edukačnej aktivity č. 2 (obrázok 10)

Téma: „*Stojí, stojí dom*“

Veková kategória: 2- až 3-ročné deti

Výkonové štandardy:

- Rozlíšiť a pomenovať členov rodiny.
- Komunikovať otvorene bez bariér a predsudkov.
- Nenásilne riešiť konflikt s iným dieťaťom/inými deťmi, dohodnúť sa na kompromise.

Cieľ:

- Vedieť pomenovať niektorých členov rodiny a ich činnosť v domácnosti.

Kompetencie:

- komunikatívne – komunikuje osvojené poznatky
- učebné – učí sa spontánne (vlastnou zvedavosťou)
- sociálne – správa sa v skupine podľa spoločenských pravidiel

Pomôcky: postavený model domu z lego Duplo, lego postavičky

Postup:

Báseň:

„Stojí, stojí dom,
ktože býva v ňom?“

Mama, ocko, sestra, brat,
ja mám všetkých veľmi rád.“

Aj my sme si postavili dom, máme tu plno izbičiek, poďme sa pozrieť (pomenovanie jednotlivých miestností, načo slúžia...). Ale kto tu asi býva? (pomenovanie členov, rozhovor, koho majú doma deti, počúvame sa navzájom, vkladáme postavičky do príslušných miestností podľa rozhodnutia a želaní detí) Deti si doplnia nábytok, detaily podľa fantázie a vlastných potrieb, pýtame sa ich, čo sa im páči, čo nie, prečo to urobili takto, nasleduje hodnotenie, sebahodnotenie.

Pohybová hra „ My sme sestry veselé“

Ukážka edukačnej aktivity č. 3 (obrázok 31)

Téma: „*Stopy v snehu*“

Veková kategória: 2- až 3-ročné deti

Výkonové štandardy:

- Používať tvorivo rôzne výtvarné techniky.
- Uplatňovať tvorivosť v hre.
- Komunikovať otvorene bez bariér a predsudkov.

Ciele:

- Experimentovať s vlastnosťami modelovacej hmoty a lega.
- V komunikácii s ostatnými vyjadriť svoje myšlienky.

Kompetencie:

- psychomotorické – používa v činnosti všetky zmysly
- osobnostné – vyjadruje svoje pocity a hodnotí svoj vlastný aktuálny citový stav
- komunikatívne – vedie monológ, nadväzuje a vedie dialóg a rozhovor s deťmi i dospelými

Pomôcky: modelovacia hmota PLAY DOTH, dieliky z lega Duplo

Postup:

Pamätáte si na naše stopy v snehu? Aj my si urobíme stopy. Nasleduje otláčanie dielikov do modelovacej hmoty, pozorovanie zanechanej stopy, experimentovanie podľa vlastnej fantázie, voľné rozprávanie medzi deťmi. Zrealizuje sa výstava pre rodičov.

Ukážka edukačnej aktivity č. 4 (obrázok 27)

Téma: „**Farebná pizza**“

Veková kategória: 2- až 3-ročné deti

Výkonové štandardy:

- Priradiť, rozoznať a pomenovať farby na obklopujúcich reáliách.
- Uplatňovať tvorivosť v hre.

Cieľ: Prezentovať poznanie pri rozoznávaní a pomenúvaní základných farieb.

Kompetencie:

- kognitívne – porovnáva podobnosti a rozdiely predmetov
- sociálne – pomáha druhým s pomocou dospelých alebo samostatne
- kognitívne – uplatňuje vlastné predstavy pri riešení problému
- učebné – vyvíja vôľové úsilie v hre a inej činnosti

Pomôcky: farebné kruhy (červený, zelený žltý, modrý), kontajnery s kockami lega Duplo rôznych tvarov a veľkostí, farebné kvety

Postup:

Pri hrách rozložím na koberec farebné kruhy. Deti samy zbadajú zmenu. Ponúknem im, aby si vybrali farbu, ktorá sa im páči. Je to kruh (prstom opíšu líniu kruhu). Je okrúhly ako koleso (čo je ešte okrúhle) aj pizza, my si ju upečieme. Každý hľadá takú farbu „surovín“, akú má tanier (farebný kruh). Má ich byť čo najviac. Deti si navzájom pomáhajú, radia si, komunikujú.

Teraz si ich pekne poukladáme, každý tak, ako sa mu páči. Necháme deti samostatne tvoriť, povzbudzujeme ich, hodnotíme. Ponúkneme im na dotvorenie farebné kruhy, ale musia nájsť farbu, ktorá je rovnaká ako ich pizza. Pizze si odfoťme a pozrieme na interaktívnej tabuli.

Ukážka edukačnej aktivity č. 5

Téma: „**Dvojičky**“

Veková kategória: 3- až 4-ročné deti

Výkonové štandardy:

- Priradiť, triediť a usporiadať predmety podľa určitých kritérií (farba, tvar, veľkosť).
- Komunikovať prijateľným spôsobom pozitívne a negatívne emócie a vyjadriť pocity.

Cieľ: Hľadať rozdiely medzi dvojicami predmetov.

Kompetencie:

- kognitívne – porovnáva podobnosti a rozdiely predmetov
- komunikatívne – vyjadruje a komunikuje svoje myšlienky, názory
- učebné – objavuje a hľadá súvislosti medzi vlastnými skúsenosťami a poznatkami

Pomôcky: modely z lega, kocky z lega

Postup:

Motivácia: „Čarovala ryba, aby bola chyba“– a my ju teraz nájdeme. Zhotovené dvojice modelov pripravené učiteľkou sa odlišujú v jednom detaile (jedna postavička sa usmieva, druhá nie, jeden koník má biele kopytko, druhý čierne...). Dieťa má nájsť odlišnosť medzi dvoma modelmi. Kto nájde rozdiel prvý, stavia si svoju vežu (jedno uhádnutie – jedna kocka). Najvyššia veža vyhráva. Víťaz vyberá obľúbenú hru.

Ďalšie využitie: Pre niektoré deti sa môžu modely odlišovať aj v dvoch detailoch, vo farbe, veľkosti.

Ukážka edukačnej aktivity č. 6 (obrázok 28)

Tejto aktivite predchádzalo stavenie LEGO PRASIAŤOK – bábok k rozprávke „Tri prasiatka“.

Cieľ: Podporovať chápanie pri konštruovaní postáv podľa fantázie a slovných inštrukcií.

Tematický celok: Moja najmilšia rozprávka

Téma: „*Tri prasiatka*“ (obrázok 28)

Veková kategória: 4- až 5-ročné deti

Výkonové štandardy:

- Vnímať s citovým zaangažovaním bábkové divadlo a iné detské divadlo (činohru, spevohru).
- Uvedomovať si a uplatňovať vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných detí v skupine.
- Rozširovať si pasívnu a aktívnu slovnú zásobu.

Ciele:

- Byť spôsobilý citlivo si vypočuť krátke divadelné predstavenie na tému zvieratá.
- Prezentať komunikatívne a osobnostné kompetencie pri dramatizácii rozprávky.

Kompetencie:

- osobnostné – správa sa sebaisto v rôznych situáciách, uvedomuje si vlastnú identitu
- sociálne – správa sa empaticky k svojmu okoliu
- komunikatívne – reprodukuje oznamy, texty
- kognitívne – hodnotí spontánne a samostatne vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé na veciach, osobách, názoroch
- učebné – prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovom učení

Pomôcky: lego postavičky, zhotovené makety domčekov, CD prehrávač, kniha

Postup:

Pieseň Tri prasiatka – zaspievame si ju. Boli to bratia. Aj vy máte súrodencov? Máte ich rady? Sú veselí, smutní, kedy... – rozprávanie. My máme bratov – prasiatka, ktoré sme si sami vytvorili. Dnes k nám prišli na návštevu a zahrajú nám rozprávku. Deti si vyskúšajú, ako prasiatka „ožijú“, pripravia domčeky a začnú hrať.

1. prasiatko: „Mám slamený pekný dom, spokojne si žijem v ňom, keď sa dobre zavriem zdnuka, nezľaknem sa ani vlka – kvik.“

2. prasiatko: „Mám drevený pekný dom...“

3. prasiatko: „Mám tehlový pekný dom...“

VLK (prichádza k prvému domčeku):

„Vietor fučí, zima veľká, otvorže mi, prasiatko, dvierka!“

1. prasiatko: „Aj keď vonku vietor fučí, nepustím ťa, sivý vlčík!“

VLK: „A keď ja zavyjem a keď ja dupnem, ako list zo stromu tvoj domček sfúknem, fú!“

Prasiatko beží k druhému. Prichádza vlk.

VLK: „Vietor fučí...“

1. a 2. prasiatko: „Aj keď vonku...“

VLK: „A keď ja zavyjem...“

1. a 2. prasiatko utekajú k 3. prasiatku.

VLK: „Vietor fučí...“

Prasiatka: „ Aj keď vonku...“

Vlk: „ A keď ja zavýjem...“

Prasiatka sa radia: „ Čo urobíme? Oblejeme ho vodou, aby viac neprišiel.“

Vlk sa zľakne a utečie. Prasiatka sa radujú a spievajú si pesničku. Pridajú sa aj ostatné deti.

Podakujeme našim „hercom“ a porozprávame sa o tom, ako sa im divadlo páčilo.

Evalvačné otázky: Kto sa vám páčil? Prečo? Ktorý domček bol najpevnejší...?

Ako sa vám hralo? Páčili sa vám kamaráti...?

Ďalšie využitie: postavičky z lega sú neustále deťom k dispozícii v triede. Využívajú ich v hrách pri improvizácii (vo dvojiciach, v trojiciach), stotožňujú sa s postavičkami, rozprávajú sa na témy podľa výberu detí. Divadlo môžu zahrať aj mladším vekovým kategóriám. Rovnako bolo zaradené v slávnosti „Rozlúčka s predškólakmi“, kde sa deti prezentovali svojim rodičom.

Ukážka edukačnej aktivity č. 7

Téma: „**Janko a koník Pejko**“

Veková kategória: 4- až 5-ročné deti

Výkonové štandardy:

- Zhotoviť výtvary zo skladačiek a stavebníc z rôznorodého materiálu postupne od väčších dielcov až po drobné dieliky podľa vlastnej fantázie a podľa predlohy.
- Zaujať pozitívne postoje k zvieracej ríši.
- Rozširovať si pasívnu a aktívnu slovnú zásobu.

Cieľ: Využívať vizuomotorickú kontrolu a tvorivosť pri konštruktívnych technikách podľa určitej predlohy.

Kompetencie:

- osobnostné – odhaduje svoje možnosti a spôsobilosti
- kognitívne – porovnáva podobnosti a rozdiely predmetov, javov, osôb atď.
- komunikatívne – vyjadruje a komunikuje svoje myšlienky a názory

Pomôcky: lego, predlohy

Postup:

- Jazykové cvičenie – cval koňa, pohybovo stvárnený cval. Ako by sa volal váš koník? A my si postavíme koníka aj kamaráta Janka.

Deti budú stavať podľa predlohy, kde sú predkreslené dieliky v presnom počte a v skutočnej veľkosti, takže dieťa vyhľadáva zodpovedajúci dielik, môže si ho priložiť a tak sa presvedčiť o správnosti. Je dôležité, aby deti dodržali veľkosť, farbu a tvar.

- Vytvorenie výstavy, hodnotenie v kamarátskom kruhu, čo sa im podarilo a čo nie, ako sa im práca darila.

Ukážka edukačnej aktivity č. 8

Téma: „*Moja mama pečie*“ (obrázky 23, 24)

Veková kategória: 5- až 6-ročné deti

Výkonové štandardy:

- Začať, rozvíjať a dokončiť hru.
- Priradiť číslo k danému počtu predmetov od 1 do 10.
- Zhotoviť výtvary zo skladačiek podľa predlohy.

Cieľ: Vedieť sa orientovať v predlohe a zotrvať pri činnosti.

Kompetencie:

- sociálne – zotrvá v hre a inej činnosti a dokončí ju
- kognitívne – uplatňuje v hre a rôznych situáciách matematické myslenie
- učebné – prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovom učení

Pomôcky: lego, zhotovené „recepty“, relaxačná hudba

Postup:

- Pieseň: „Mama varí obed, my jej pomôžeme piecť.
Čáry-máry, nech sa z lega koláč spraví.“

Deti sa vyberú „recept“, ktorý im vysvetlíme. Môžu pracovať aj vo dvojiciach. Na predlohe sú rozkreslené dieliky v presnom počte, v skutočnej veľkosti a farbe. Zároveň je tam uvedené číslo, koľko koláčikov treba upiecť.

- Hodnotenie a sebahodnotenie
- Zhotovenie hostinky z upečených lego koláčikov

Ukážka edukačnej aktivity č. 9

Téma: „**Mesto, v ktorom žijem**“ (obrázok 33)

Veková kategória: 5-až 6-ročné deti

Výkonové štandardy:

- Zhotoviť výtvary zo skladačiek a stavebníc z rôznorodého materiálu postupne od väčších dielcov až po drobné dieliky podľa vlastnej fantázie a podľa predlohy.
- Využívať koordináciu zraku a ruky.
- Hodnotiť svoje vlastné schopnosti v rôznych situáciách.

Ciele:

- Konštruovať a stavať mesto s využitím rôznych druhov stavebníc, kociek a doplnkov.
- Využívať vizuomotorickú kontrolu a tvorivosť pri konštruktívnych technikách.

Téma: Mesto bola na celý týždeň. V hrách a hrových činnostiach dopoludnia i popoludní podľa vlastného výberu a želaní deti postupne tvorili, stavali, konštruovali a dopĺňali model mesta celý týždeň. V meste nechýbali hlavné budovy, paneláky, mosty, cesty, autá, kostol, škola. K modelu mesta sa deti vracali a trpezlivo ho dotvárali. Pri takejto aktivite je podstatný a dôležitý priestor. Model mesta sme použili na rôzne edukačné aktivity.

Edukačná aktivita: „Filipko v meste“

Výkonové štandardy:

- Orientovať sa v priestore (vo vzťahu k vlastnej osobe).
- Podporovanie kritického myslenia pri riešení ľahkých problémových úloh.

Ciele:

- Byť spôsobilý orientovať sa na makete mesta pri umiestňovaní vecí a predmetov podľa pokynov.
- Prezentovať učebné kompetencie pri riešení jednoduchých úloh.

Kompetencie:

- psychomotorické – používa v činnosti všetky zmysly
- sociálne – zotrvá v hre a inej činnosti a dokončí ju
- komunikatívne – komunikuje osvojené poznatky
- kognitívne – rieši jednoduché problémové úlohy
- učebné – objavuje a hľadá súvislosti medzi vlastnými skúsenosťami a poznatkami

Pomôcky: maketa mesta, „čarovná škatuľa“ s postavenými výtvormi z lega (auto, koník, lietadlo, kačka, dievčatko), interaktívna tabuľa, prezentácia o meste Turzovka

Postup:

- Ukážka prezentácie na interaktívnej tabuli o meste Turzovka (sú v nej fotografie, ktoré fotili aj deti na vychádzke mestom). Presunieme sa k modelu nášho legomesta. Do nášho mesta prišiel na návštevu kamarát Filipko. Ukážeme mu naše mesto – cukráreň, paneláky, fontánu, detský hrad, železnicu, ZOO, letisko, kostol... (ukazujú určené deti).

Filipko nám doniesol darček – „čarovnú škatuľu“. Budeme z nej vyberať so zatvorenými očami a hádať, čo to je (hmatové vnímanie). Keď výtvor dieťa vytiahne, dá ho na určené miesto (pod most, na cestu vpravo, vľavo, na priechod pre chodcov, do jazierka, do ZOO). Opakovanie bezpečnosti na cestách (báseň Semafor). Problémová úloha: Ktorá cesta je kratšia a ktorá dlhšia, napr. od školy na detský hrad?

- Hodnotenie a sebahodnotenie detí
- Pohybová improvizácia „Hádaj, kam letíme“ podľa hudby

Ďalšie využitie: pri aktivite deti bezprostredne komunikovali. Deti majú dostatok informácií o meste, vedia vyriešiť problém, odôvodniť a argumentovať, prečo to tak je, čo na čo slúži, priechod pre chodcov, most, letisko, chodníky, kostol...

Rozhovor: „Aha, tam je cukráreň. Aj moja mama pracuje v cukrárni, ja vás tam zoberiem.“

„Moja mama pri nemocnici predáva topánky a môj ocko opravuje panelák polystyrénom, aby mali ľudia teplo.“ Učiteľka: „Viete čo, deti? Nabudúce sa porozprávame, kde pracujú vaše mamičky a oteckovia.“

Ukážka edukačnej aktivity č. 10

Téma: „**O repe**“ (obrázok 29)

Veková kategória: 5- až 6-ročné deti

Výkonové štandardy:

- Priraďovať, triediť a usporiadať predmety podľa určitých kritérií.
- Zapojiť sa do skupinovej hry a vedieť v nej spolupracovať.
- Rozširovať si pasívnu a aktívnu slovnú zásobu.
- Hodnotiť svoje vlastné schopnosti v rôznych činnostiach.

Ciele:

- Stimulovať kognitívne a učebné kompetencie pri priraďovaní číselného radu od 1 do 6 s využitím lega.
- Podporovať chápanie pri konštruovaní postáv podľa fantázie a slovných inštrukcií.
- Byť spôsobilý zapojiť sa do skupinovej hry a spolupracovať v nej.
- Aktivizovať porozumenie a chápanie pri usporiadaní predmetov so zámerom dodržať postupnosť usporiadaní podľa vopred určeného pravidla.
- Uplatniť aktívnu slovnú zásobu vzhľadom na edukačnú aktivitu – využitie predložiek a prísloviak (za, pred, pri, vedľa, hneď pred...).

Kompetencie:

- učebné – aplikuje v hre, rôznych aktivitách a situáciách získané poznatky a skúsenosti
- kognitívne – rieši jednoduché problémové úlohy
- komunikatívne – vyjadruje a komunikuje svoje myšlienky, názory

- sociálne – hrá sa a pracuje vo dvojici, v skupine, kolektíve
- osobnostné – odhaduje svoje možnosti a spôsobilosti

Pomôcky: lego, makety domčeka, rebrík, kartičky (predlohy), číselný rad, semienka, maňušky

Postup:

Rozprávanie o rozprávke „O veľkej repe“, ako dedko repu zasadil (ukážka semienka) a keď ho zasadil a staral sa oň, polieval, okopával (improvizácia), narástla mu veľká repa. Keď ju však chcel vytiahnuť, nevládol, potreboval pomoc. Deti vymenúvajú, koho zavolať (postupne vyberajú maňušky).

Na koberci sú pripravené kartičky prevrátené nadol. Na nich sú nakreslené jednotlivé postavičky z rozprávky, ale i také, čo tam nepatria. Bee-botom „vyberajú“, ktoré z nich dedkovi pomôžu. Následne budú skladať postavičky podľa vlastných predstáv s využitím odpadového materiálu (Čáry, máry, nech sa z lega dedko spraví). Na pomoc si zavolajú pani učiteľku, pomáhajú si a radia navzájom.

Po dotvorení postavičiek ich usporiadajú podľa postupnosti. Priradia číselný rad. Rozprávajú a určujú, kto je za babkou, pred myškou, hneď za psíkom...

Nasleduje hodnotenie a sebahodnotenie, čo sa im podarilo a čo nie, či mali radosť, čo by sme ešte mohli na dvor u dedka a babky postaviť. Získané poznatky a kompetencie budú prezentovať v divadelnom predstavení s lego postavičkami. Predstavenie môžu zahrať i mladším kamarátom.

Ukážka edukačnej aktivity č. 11 (obrázok 35)

Téma: „*Farebný komín*“

Veková kategória: 5- až 6-ročné deti

Výkonové štandardy:

- Priradiť, triediť a usporiadať predmety podľa určitých kritérií (farba, tvar, veľkosť).
- Zvládnuť na základe nápodoby a slovných inštrukcií dospelého na elementárnej úrovni prácu s počítačom – pracovať s detskými edukačnými programami.

Ciele:

- Rozvíjať pozornosť pri práci s digitálnou hračkou Bee-bot.
- Upevňovať si vedomosti o farbách, veľkosti a počte.

Kompetencie:

- kognitívne:
 - rieši jednoduché problémové úlohy
 - uplatňuje v hre a rôznych situáciách matematické myslenie
- učebné:
 - aplikuje v hre, rôznych aktivitách a situáciách získané poznatky a skúsenosti

Pomôcky: digitálna hračka Bee-Bot, podložka, dieliky lega Duplo, flauta

Postup:

Pripravíme si podložku na Bee-Bot, na ktorej sú nakreslené jednotlivé dieliky lega Duplo rôznych farieb, ale jednej veľkosti (štvorky). Aktivita je vhodná pre 4 deti, ale každý pracuje samostatne. Deti majú dostatočný počet dielikov. Postavíme si farebný komín, ale pomôže nám kamarátka Dorotka (Bee-Bot) a jej flauta.

Dorotka stojí na štarte. Aký počet tónov zahrám, o toľko sa Dorotka posunie. Dieťa Bee-Bot naprogramuje. Dieťa musí vyhľadať dielik konkrétnej farby. Zase zahrám určitý počet tónov a Bee-Bot naprogramuje ďalšie dieťa. Vyhľadá dielik na poli a pripojí ho k prvému. Aktivita pokračuje ďalej a dieliky na komíne pribúdajú. Deti musia dodržať farby. Na záver si deti prirovnajú, či sú ich komíny rovnaké. Aktivitu môžeme upraviť. Dieliky na podložke budú rôznej veľkosti.

Ukážka edukačnej aktivity č. 12 (obrázky 32, 34, 36)

Téma: „*Zima, zimička*“

Veková kategória: 5- až 6-ročné deti

Výkonové štandardy:

- Kresliť, maľovať, modelovať rôznymi technikami, tvorivo a s použitím rôzneho materiálu.

Cieľ: Tvorivo používať techniku frotáže.

Kompetencie:

- osobnostné – vyjadruje svoje pocity a hodnotí svoj vlastný aktuálny stav
- sociálne – zotrva v hre a inej činnosti a dokončí ju
- kognitívne – nachádza neobvyklé odpovede alebo riešenia

- učebné – pozoruje, skúma, experimentuje

Pomôcky: farebné papiere, suchý pastel, lego a iný výtvarný a odpadový materiál

Postup:

- Deti so zatvorenými očami ohmatávajú rôzne povrchy predmetov (kôra stromu, mince, lego podložky, pierka, snehu...) a pomenúvajú svoje pocity.
- Deti technikou frotáže otláčajú štruktúru podložky lega na papier pomocou suchého pastelu. Sledujú stopu, experimentujú, menia tlak na kresliaci nástroj. Otláčok dotvorí plošnou stavbou z lega, kresbou, odpadovým materiálom podľa vlastnej fantázie.
- Nasleduje rozhovor s deťmi o tom, ako sa im aktivita páčila, čo by si ešte mohli otláčať, čo sa im podarilo, čo nie.
- Na záver je „ guľovačka“ s papierovými guľami.

Odporúčanie: Frotáž môžeme robiť aj v kombinácii viacerých farieb. Môže sa použiť suchý pastel, mäkké pastelky, voskové pastelky. Vhodné sú aj prstové farby, lebo deti cítia na prste aj štruktúru povrchu kociek.

Opis nepravnej grafickej techniky FROTÁŽ (obrázky 39, 40)

Technika frotáže predstavuje zvláštnu techniku otláčania. Ide o kopírovanie alebo snímanie reliéfnych štruktúr na papier pomocou uhlíka, rudky, ceruzky, voskovej pastelky. Princíp spočíva v priložení papiera na reliéf. Rovnomerným prechádzaním ceruzky po celej ploche zakrytého reliéfu získame otláčok jeho povrchu.

ZÁVER

Stredom nášho záujmu je dieťa. Chceme ho dobre pripraviť na mnoho situácií, ktoré ho budú v živote čakať, situácií, ktoré bude musieť zvládnuť a bude z nich musieť v procese učenia ťažiť.

Vo svojej publikácii som chcela poukázať na využiteľnosť stavebnice lego v materskej škole ako alternatívnej didaktickej pomôcky na rozvoj viacerých kompetencií dieťaťa.

Lego je prínosom pri realizácii edukačných činností v materskej škole. Je jedinečným a ideálnym prostriedkom pomáhajúcim rozvíjať kompetencie dieťaťa formou hry. Rozvíja v každom veku psychickú a fyzickú osobnosť dieťaťa, hra s legom mu pomáha porozumieť dnešnému svetu. Ovplyvňuje rozvoj jemnej motoriky, pozornosti, vytrvalosti, fantázie a kreativity.

So stavebnicou lego sa dieťa môže naučiť vyjadrovať svoje myšlienky, pocity, používať fantáziu a tvorivosť. Tvorivejšie deti sú v porovnaní s menej tvorivými spontánnejšie, hravejšie, prejavujú väčší zmysel pre dobrodružstvo, experimentovanie, hľadanie. Dychtivo vnímajú všetko nové, majú rady viacznačnosť, v nejasných problémových situáciách majú najväčšiu predstavivosť (Zelina, 2000).

Aby dieťa mohlo tvorivo pracovať a rozvíjať kompetencie, musí byť kompetentný i jeho pedagóg, musí poznať kvalitu a potenciál stavebnice lego.

Vo svojej praxi som hľadala rôznorodosť využitia lega, nové metódy a spôsoby realizácie edukačných aktivít. Považujem ho za jednu z dôležitých prostriedkov úspešnej a kreatívnej predprimárnej edukácie na rozvoj kompetencií detí.

Záleží na učiteľovi, či je motivovaný a stotožnený s myšlienkami novôt a kreatívne rozvíja a obohacuje svoju náročnú pedagogickú činnosť v prospech komplexného jedinečného rozvoja kompetencií dieťaťa.

Hra s legom má nekonečne veľa možností, a preto: „S legom sa hrajme, svet spoznávajme!“

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

GAŠPAROVÁ, E., KOSTRUB, D., MIŇOVÁ, M. 2008. Celoslovenský seminár: Pedagogická tvorivosť učiteliek materských škôl, Aprint, s. r. o., 2008. ISBN 978-80-969549-9-5.

HAJDÚKOVÁ, V. a kol. 2008. Metodika na tvorbu školských vzdelávacích programov pre materské školy. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum, 2008. ISBN 978-80-8052-324-4.

HISTÓRIA LEGO [online]. Dostupné na internete: <http://www.hrackyshop.sk/historia-lego.html>

KAFOMET. Katalóg foriem a metód pre materské školy. Infra Slovakia s.r.o. www.kafomet.sk

KOLEKTÍV AUTOROV. 2011. Metodika predprimárneho vzdelávania. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2011. ISBN 978-80-968777-3-7.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2008. Štátny vzdelávací program ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie. Bratislava: Štátny pedagogický ústav. 2008. ISBN 978-80-969407-5-2.

NÁDVORNÍKOVÁ, H. 2001. Kognitívni činnosti v predškolskom vzdelávaní. Praha: Nakladatelství Dr. Josef Raabe, s. r. o., 2011. ISBN 978-80-86307-87-9.

PODHÁJECKÁ, M., DOBIASOVÁ, M. 2011/12. Kompetencie učiteľky na hru a v hre v kontexte edukačného procesu. In Predškolská výchova, 2011/12, číslo 6. ISSN 0032-7220.

PODHÁJECKÁ, M., DOBIASOVÁ, M. 2011/12. Skúmanie hry v kontexte organizačných foriem v prostredí materskej školy. In Predškolská výchova, 2011/12, číslo 5. ISSN 0032-7220.

ZAÚJÍMAVOSTI ZO SVETA LETA. In Týždenník trend 2004 [online]. Bratislava. Dostupné na internete: <http://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-/cislo-Marec/zaujímavosti-zo-sveta-lega.html>

PRÍLOHY (FOTODOKUMENTÁCIA EDUKAČNÝCH AKTIVÍT)

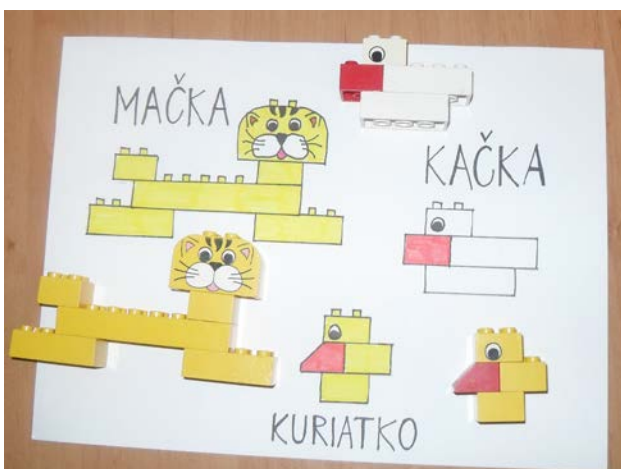
Obrázok 1 Zoznámenie s legom Duplo

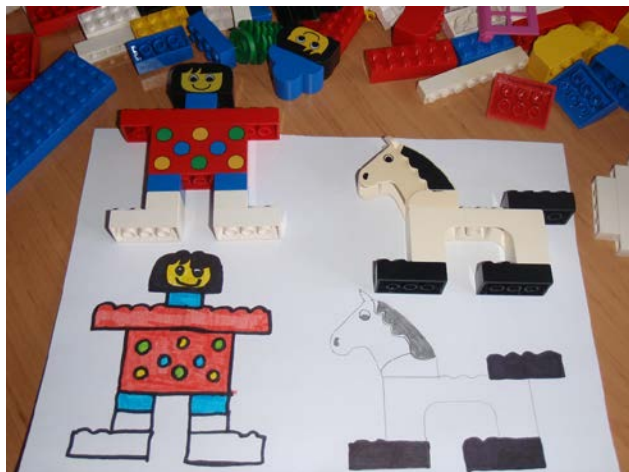
Obrázok 2 Zoznámenie s legom Duplo

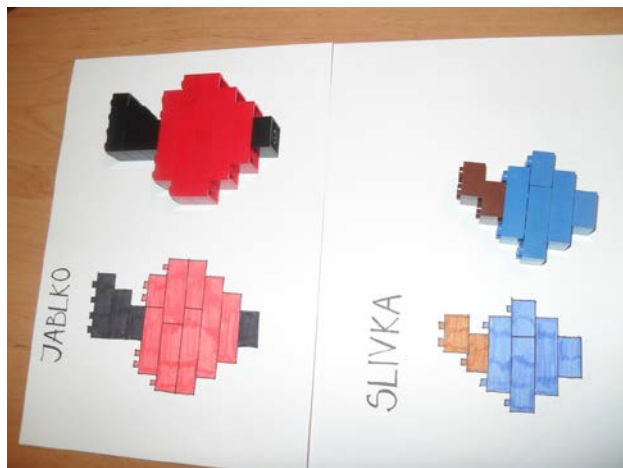
Obrázok 3 Plošné konštruovanie: „Ovocie“

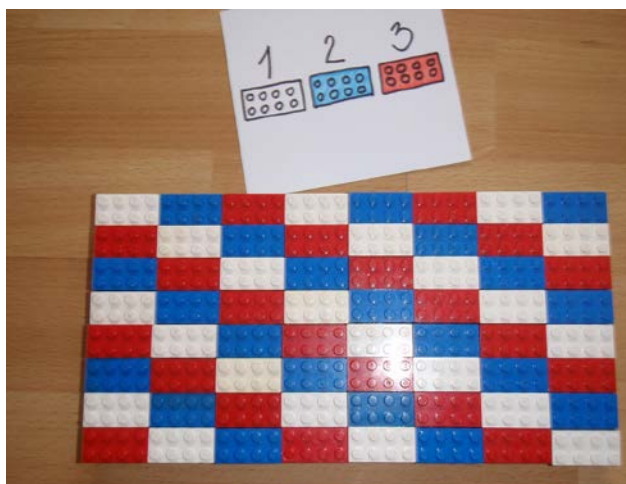
Obrázok 4 Konštruovanie podľa predlohy

Obrázok 5 Konštruovanie podľa predlohy

Obrázok 6 Konštruovanie podľa predlohy

Obrázok 7 Legokoberec

Obrázok 8 Kreslenie legom

Obrázok 9 Obkresľovanie lega

Obrázok 10 „Stojí, stojí dom“

Obrázok 11 Jar

Obrázok 12 Tulipány

Obrázok 13 Slnko a kvet

Obrázok 14 Jarné kvety

Obrázok 15 Srdiečko pre mamu

Obrázok 16 Žabiak z rozprávky

Obrázok 17 Zlatá rybka trochu inak

Obrázok 18 Veverička Ryška

Obrázok 19 Ľudové tradície

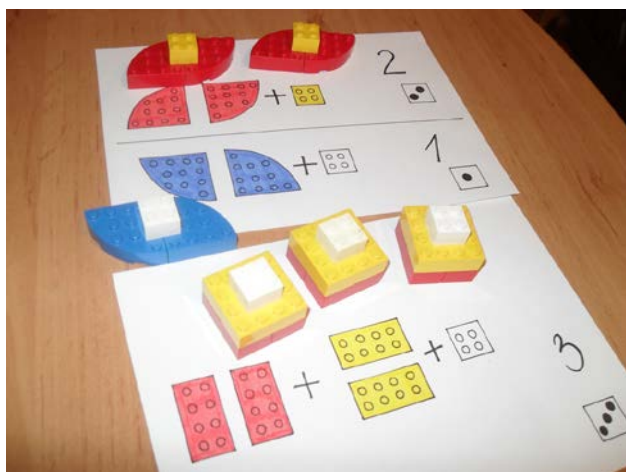
Obrázok 20 „Pani Zima“

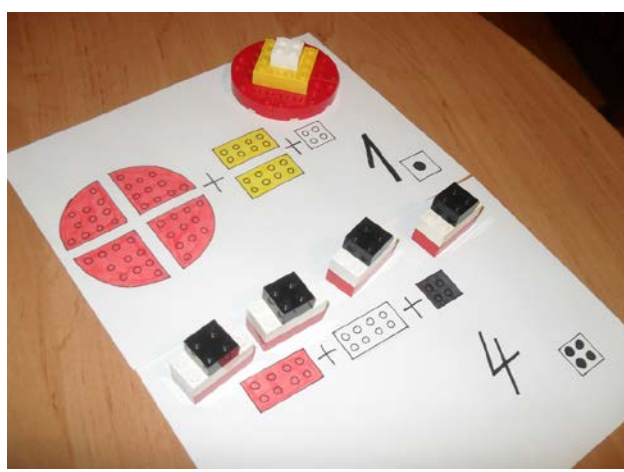
Obrázok 21 Mikuláš

Obrázok 22 Postavy

Obrázok 23 Aktivita č. 8 – Moja mama pečie

Obrázok 24 Aktivita č. 8 – Moja mama pečie

Obrázok 25 Čertík

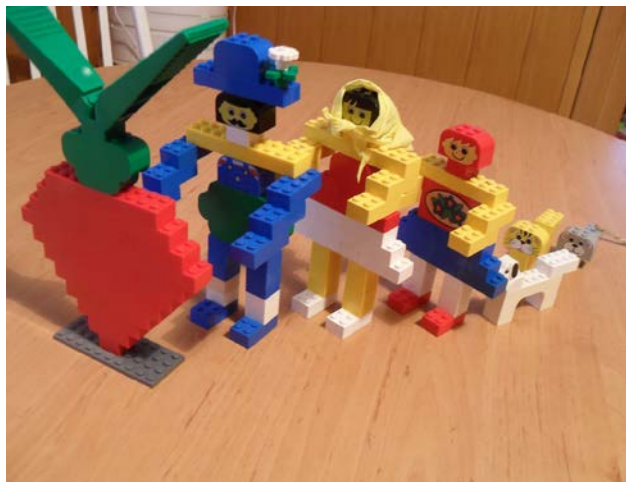
Obrázok 26 Postava

Obrázok 27 Aktivita č. 4 – „Farebná pizza“

Obrázok 28 Aktivita č. 6 – „Tri prasiatka“

Obrázok 29 Aktivita č. 10 – „O repe“

Obrázok 30 Maľovanie legom

Obrázok 31 Aktivita č. 3 – „Stopy v snehu“

Obrázok 32 Aktivita č. 12 – Frotáž

Obrázok 33 Aktivita č. 9 – „Mesto, v ktorom žijem“

Obrázok 34 Aktivita č. 12 – „Zima, zimička“

Obrázok 35 Aktivita č. 11 – „Farebný komín“

Obrázok 36 Aktivita č. 12 – „Zima, zimička“

Obrázok 37 Improvizácia – Kamaráti

Obrázok 38 Maľovanie legom

Obrázok 39 Frotáž so suchým pastelom

Obrázok 40 Frotáž pastelkami